

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărațiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Hristos și biserica.

Copiii voștri, ca fiii unor părinți creștini, învață, că biserica este întemeiată de Hristos și că iarăși numai Hristos este capul bisericii; iar fiindcă biserica stă în legătură cu întemeietorul ei, dați-mi voie ca astăzi să vă vorbească de legătura ce susține între Mântuitorul și biserică.

1. Da, Hristos și biserica, sau casa lui Dumnezeu! Oare cum se exprimă despre casa lui Dumnezeu El, care ne este prototipul în toate ale noastre? Odată, în Dumineca Floriilor, îl vedem intrând cu mare alaiu și ca domnitor israelitenesc în Ierusalim; iar intrând aci, întâia sa cale spre templu sau biserică; apoi urmărind viața sa de învățător, ori de câte ori venia la sărbători alese în sf. cetate, purcea mergea la biserică.

În Dumineca Floriilor ce face cu negustorii și precupeții din preajma casei sfinte? Îi alungă cu biciul, zicându-le: „Casa Tatălui meu este casă de rugăciune!”

Așadar casă de rugăciune este și biserica noastră!

Așa-i iubiților, astăzi este o sf. sărbătoare, e sf. Duminecă, și din turnul bisericii ne chiamă cu glas duios clopotul; iar voi ca buni creștini ieșiți din casele voastre și pășiți spre sf. casă a lui Dumnezeu.

Spuneți-mi, cum vă simțiți în acea clipă înălăuntrul vostru? Ian gândiți-vă o leacă, oare nu vi-se pare că ați păși din altă lume? Îndărătul nostru stau cele șase zile de lucru, de muncă grea, de grabă, neajunsuri și năcazuri, ba poate că și păcate ni-am agonisit. Inima ni-e cam apăsată, suntem sufletește nemulțumiți. Și odată suntem în biserică, vedeți ce liniște e aci, ceva sărbătoresc; iar din altar ni-se pare că ar apărea ceva tainic, ceva covârșitor și sfânt. Și sfintele ioane, stând tăcute, parcă ne privesc scrutător, ar voi să ne descopere și cele mai neînsemnate slăbiciuni ce ne chină sufletește:

iar afară de păreții sf. case dumnezeiești este lumea, omenimea, ce furnică cu sârguință, făcând gălăgie, și prin lacomie înceluinduse împrumutat; da, e omul cu grijile ce-l împresoară.

Vedeți, iubiților, aci e Dumnezeu în sf. casa sa, și naintea feții sale să tacă tot pământul! Iar ceace simțim noi intrând în sf. biserică, este împrejurarea, că ne credem aievea aproape de Dumnezeu; deci să deschidem porțile inimii noastre naintea acestui stăpân al cerului și al pământului. Cred că o știți fiecarele: câtă suferință, atâta durere nespusă zace adâncită în inima omului; iar grijile și păcatul sunt în stare a acoperi cu adânc întunecare această inimă debilă.

Priveghiați și vă rugați, ca să nu cădeți în cercare! — a zis oarecând Mântuitorul, care în întreaga sa viață omenească neconținut se rugă atât în casa Domnului, cât și afară de biserică.

Să grijim, iubiților, ca nu prea târziu să se deștepte în noi voința spre rugăciune! Dăm în dreapta, alergăm spre stânga, ne împărțăm durerea și nevoile la câți chemați și nechemat și așteptăm mângăierea dela acela, care însuș are lipsă de dânsa. Și nu observăm că numai îndreptând spre Dumnezeu rugăciunea noastră numai atunci ne și vine ajutorul, căci: rugându-mă, Doamne, ți-ai adus aminte de dreptatea mea și de eram strâmtorat, mi-ai lungit calea.

Să știți dar că mare mângăiere și multă nădejde ni-se înbie prin împrejurarea că putem veni în Dumineci și sărbători la casa lui Dumnezeu; iar de n'ar fi rânduiala sf. sărbător, unii dintre noi, cuceriți de continua muncă, n'am ajunge vreodată ca într-o rugăciune liniștită, să ajungem în legătură cu Dumnezeul nostru.

Vă rog dar, vă conjur, folosiți-vă de prilej și veniți spre a ascultă sf. liturgie, căci câștigăm intrare sufletească la Dumnezeu, ne apropiem de Părintele cereș, care ne va împlini cererile drepte și cu iubire ne va ascultă.

Dar s'o facem asta ca un fel de datorință, și veniți totdeauna din îndemnul propriu și cu dragoste;

căci Dumnezeu, stăpânul nostru, ne așteaptă pururea, ne vede trecând pe drum și ne strigă. Dumnezeu voiește să ne ajute a depune sarcina, și cu iubire de tată ne binecuvântă, ca cu spor să lucrăm, fie în câmp, fie acasă. Luați aminte, că cinci minute, pe care le trăiești în atingere cu Dumnezeu, îți vor fi însușit spre câștig.

2. Hristos și casa lui Dumnezeu! Evangeliștii ne spun cum Mântuitorul mai mult în templu învață omenimea, și aceasta o vedem aievea din toate asemanările și minunile sale, cari mai toate nu pe câmpii și nici prin căși private, ci în casa sfântă s'a făcut. D'aci ne vorbește El despre „sfânta sfintelor“, ne arată adevărurile cerești, și ca un păstor prea bun, ne strigă: „Fericiți ceice ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l urmează!“

Aș dori să-mi spună unul fieștecarele, cum te-ai simțit, dacă vreme îndelungată, reținut prin morb, ori ocupații, ai fost reținut de a cerceta biserica, spune-mi nu te cutremu.ă un fior ascultând sf. slujbă? Oare nu ți-se părea că sufletul tău se aseamănă c'un flământ, iar cuvântul lui Dumnezeu îți este și-ți va fi pururea pânea care hrănește și dă viața sufletului nemuritor. Învățătura dumnezeiască e sămânța cerească ce a fost sămânțată în inima omului ca să rodească credința, iubirea și nădejdea, precum și faptele bune.

Deci să prețuim evangelia și predica, că'n acestea stă ascunsă comoara ce ne dă mila dumnezească. În acestea află fiecare dintre noi liniștea, mângâierea, îndemn pre stăruință întru răbdare, a cunoaște omenia ș. a. Deci să ne nevoim a veni la biserică ca să ne învrednicim a ascultă acest cuvânt dumnezeiesc.

Și voi, cari sunteți copilași, cercetați cu voință și dragoste oara de prelegere a religiei, ca să creșteți și să deveniți oameni buni și creștini.

Mi-ar plăcea și mult ma'ș bucură dacă unul fieștecare va înțelege însemnătatea casei lui Dumnezeu, care-i locaș sfânt prin răstignirea lui Hristos pe cruce și întru care ni-se dă prilej a câștiga mila și bunătatea lui Dumnezeu.

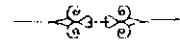
Ap. Pavel în cartea către Evrei glăsuiește: „Să ne apropiem dar cu îndrăsneală la tronul dăruului său, ca să luăm milă și să aflăm dar spre ajutor la bunăvreme“. 4. 16.

De am greșit păcătuiind, în sf. slujbă aflăm iertarea de păcate; iar de ne lipsesc puterile ca să putem lupta împotriva slăbiciunilor ce ne cuceresc adesea, să venim la sf. liturgie și aci ni-se îmbie mijlocitor de apărare.

Ne-a ajuns tristeța ori desnădejdea: slujba dumnezească le alungă dela noi. Avem griji, boale și lipsuri, tot în sf. liturgie ni-se ajută.

Voi, ceice tată și mamă vă chiețați, puneți în inimă cuvintele mele, îndătuțați-vă copiii să cerceteze casa lui Dumnezeu, ca cu timpul ei să devină adevărați oameni și să binecuvânteze pururea aducerea aminte a voastră.

Preotul S. Bistreanu

Un apel al Dlui N. Iorga.

DI N. Iorga publică în „Gaz. Trans.“ articolul de mai jos, în care marele bărbat se adresează mai mult noaua Românilor de dincoaci de munți:

Am cercetat zilele trecute Muzeul Trocadero din Paris, care cuprinde o secție etnografică, deosebit de bogată pentru provinciile franceze, iar pentru țările celelalte destul de interesantă.

Și iată ce am vazut:

Cum întri în seria de încăperi unde se expun costumele și celelalte elemente ale vieții populare, întâlnești vitrina Bulgariei, mărginită de două păpuși în mărimea omului, care lămuiesc asupra aspectului general al portului popular celui mai caracteristic. Sub sticlă se arată tot ce poate fi mai frumos ca artă în acest port: lumina dă în plin asupra micii expoziții, după vederea cărea cineva ramâne cu impresia că Bulgarii sunt un popor distinct, capabil de originalitate și cultivând în masele adânci o arta străveche.

Ceva mai departe, încă mai bine luminată, e vitrina Ungariei. Ea întrece cu mult pe cealaltă și ca număr al obiectelor expuse și ca gust. Cu o dibăcie deosebită s'a trecut peste deosebirile de nații cuprinse în regatul de odinioară al Sfântului Stefan și s'a presintat totul ca o singură artă populară maghiară, în care, bine înțeles, s'a amestecat ce are mai bun la ceilalți.

Ce să mai vorbesc de Rusia? Mu-țămita și unui dar generos al baronului belgian de Baye, care a fost pe acolo ca diplomat, fosta împărăție a Țarilor înșiră vitrinele una după alta și adevărate studii științifice se pot face asupra bogatului și variatului material.

Iar noi în mijlocul odăii, totdeauna fără lumină, legați de Norvegia, care, ea, are încă o vitrină, expunem, ca rămășiți ale expoziției din 1899 (!) un ilic bulgăresc cu șnururi de surugiu, o cămașă bărbătească fără o cusătură, niște bețe ciobănești stângaciu cioplite și un număr de farfurii muntenești de cea mai recentă și mai urită fabricație.

La Paris sunt însă mii și mii de Români. Călătorii până la actuala crasă a schimbului, se

îmbulziuau de nu-i putea încăpea hotelurile. Am purtat războiul alături cu Francezii și suntem aliații lor. Iar, prin neglijența neiertată, de care am dat dovadă, aceasta ni e locul în sigurul Muzeu etnografic francez.

Nu se mai poate așa! Și inițiativa o iau, începând de azi, eu însumi. Ofertele, de proporții mici, le primesc la locuința mea din București (Șoseaua Bonaparte 8) și rog și școlile mai ales din Ardeal, să facă păpuși cu portul local.

Astfel în câteva luni am înlătura rușinea de astăzi.

N. Iorga.

Un vis și o prorocie împlinită.

Înainte de moartea bătrânului rege al Ungariei Franz Josef mă aflam la un examen la școala confesională din Ohaba-Mâtnic, ca comisar școlar.

Am rămas peste noapte aci la preotul Ioan Lăpăduș. Dimineața fca preotului, Eughenia, azi soția preotului Adrian Cioloca din Brebul, ne povestește visul ei.

„Domnilor, am visat astă noapte că mă aflam înaintea școlii comunale de aici și Împăratul Franz Josef îmi arăta, deasupra școlii, cu degetul ce era scris acolo. Când am aruncat ochii, văd o tablă mare și lungă și pe ea scris cu litere mari aurite: „Școala română“. Deodată bătrânul rege pieri fără urmă, învâluit în o haină lungă și neagră, iar tabla cu inscripțiunea se învâluie în raze ca de foc, ce par'că se vedeau mijând în răsărit, la crestele unor munți verzi. M'am pomenit din somn atins plăcută de strania vedere și m'am grăbit să vă spun visul și să vă rog să mi-l explicați.

Noi ce să zicem? făceam felurite combinațiuni, dar nu puteam ceti în viitor. Dl protopop Andrei Ghidiu al Caransebeșului îi zise: Să dea Dumnezeu să ți-se îplinească visul, coconiță dragă.

Urmă o tăcere ca de plumb. Atunci preotul Lăpăduș ne zise: Să știți, Domnii mei, cât m'am luptat și ce ură mi-am atras asupra-mi din partea autorităților administrative pentruca să împiedec înființarea acestei pepiniere de magiariizare în mijlocul acestui bun popor. Și nu mi-a succes. Cu mari jertfe ni-am ridicat școala noastră confesională, ce se înalță falnic lângă biserică ca o fică iubitoare lângă buna ei mamă, dar școala comunală în ciuda mea totuș luă ființă și stă în coastele școlii noastre confe-

sionale ca un junghiu năprasnic. Oh, draga mea fică, de ți-s'ar împlini visul tău, așa fi omul cel mai fericit din lume.

Cine putea proroci atunci, ce eră se urmeze? Se deslănțui războiul înfricoșat. Pieri bătrânul rege, dușmanii intrară în Regat; inima noastră a Românilor de dincoaci de Carpați ni se strângea de durere. Mulți Români de seamă fură internați de Unguri, între ei și părintele Lăpăduș.

Eram toți mâhniți văzând cum decurge crâncenul războiu și cum toate visurile și speranțele noastre se spulberă ca pleava în vânt. Toți aveam numai o rugăciune, inteligență, popor, copii și fete: Doamne! Doamne! bunule Doamne! cu lacrimi ne rugăm ție, ajută neamului nostru, ridcă-l, înalță-l, cu dreapta Ta cea puternică!

Știm ce a urmat. Astăzi pe edificiul școlii ungurești din Ohaba-Mâtnic, se vede o tablă lungă și mare și pe ea stă scris cu litere mari aurite: „Școala Română“ și totdeauna când soarele răsare de după munți, primele lui raze în formă de săgeți de foc luminează inscripțiunea aurită: „Școala Română“ și o învalue în o aureolă strălucitoare. Astăzi părintele Lăpăduș nu mai e mâhnit, e vesel, foarte vesel, iar fca dânsului, care visase pe atunci acest vis „nevisat“ poate fi mândră, că-și vede astăzi visul împlinit!

II

În vara anului 1914 în o Duminecă după amiază, când se vesti în sat la noi începutul războiului, Ioan Tomescu, un tinăr isteț, curajos, știutor de carte, se desprinse din horă și inspirat par'că de un simț mai înalt dumnezeesc, rostii aceste versuri semnificative:

Ungaria va pieri,
România s'o mări.
Neamul nostru va 'nflori
Visul ni-se va 'mplini,
Eu atunci n'oiu mai fi.

Câți am fost atunci de față l-am auzit toți și mulți clătinau din cap și nu-i dam crezământ, căci cine știă ceti în cartea viitorului.

Se deslănțui groaznicul războiu. Ioan Tomescu fu trimis pe frontul sârbesc, apoi pe cel rusesc. Aici ajunse prizonier. Dupăce fură ocoliți de Ruși și desarmați, să repezi la el un căpitan rusesc și cu sabia scoasă eră gata să-l lovească în cap. Atunci Tomescu, care era sergent, își făcu cruce și așteptă moartea liniștit.

Atunci căpitanul lăsă sabia în jos și zise Tomescului: „Praoslavnic!“ Tomescu răspunse curajos: Da, sunt Român și creștin. La vestea aceasta căpitanul îi dete mâna și-i zise: Și eu sunt Român Basarabean și de nu-ți faceai

cruce, poate erai acum mort. Așa, vezi crucea te-a scăpat.

Atunci căpitanul scoase pe Români dintre ceilalți prizonieri și le făcu vânt peste graniță predându-i prizonieri la Români din Regat. Astfel Tomescu ajunsese la frații săi, după cari atâta ofta sufletul său. De aici fu trimis apoi cu un căpitan român se aducă voluntari Români din Rusia.

Acolo se bolnăvi de tifus. Într'o noapte a sărit din pat aiurând și a alergat desbrăcat și desculț pe un ger cumplit, ca 'n Rusia, prin curtea spitatului, strigând: „Sus, camerazi, săriți, că vin frații, vin Români să ne desrobească dela Unguri, hai să-i întâmpinăm cu brațele deschise!

Și atâta a alergat sărmanul și a strigat până a căzut jos și și-a dat sufletul.

Asta a spus-o un alt Român dintr'un sat vecin care fusese cu el în spital și căruia îi povestise el aceea ce am scris eu.

Bietul Tomescu! Iată-i prorocia, împlinită:

Ungaria va pieri
România s'o mări
Neamul nostru va 'nflori
Visul ni-se va 'mplini
Eu atuncia n'oiu mai fi.

Acest vis al său nu 'l putu vedea realizat, căci se stinse ca o stea căzătoare, ca un meteor, lăsând după sine o soție iubitoare și 5 orfani micuți.

Oh! Tomescule! Tomescule! numele tău neuitat va fi. Eroule fără noroc! Dormi liniștit în pământ străin!

Valeadieni 26 Octomvrie 1921.

George Cătană.

Pentru monumentul lui Horia, Cloșca și Crișan la Alba-Iulia.

Un popor, care nu-și cinstește eroii, și nu-și amintește neîncetat de faptele mari din trecut, nu-i vrednic de ei și de ele.

Modul cel mai nemerit, în care un popor își cinstește oamenii săi mari și-și amintește de faptele vitejești ale trecutului, este, pe lângă cunoașterea temeinică a vieții celor dintâi și a împrejurărilor între care au fost săvârșite aceste din urmă, imortalizarea lor prin statu și monumente.

Până acum Români din Ardeal nu aveau voie să eternizeze în chip de marmoră ori de bronz pe marii lor eroi. Stăpânirea vrăjmașă de pe vremuri îi opră.

Acum însă nu mai sunt aceste piedeci. De aceea e datoria fiecărui bun Român, să vină în ajutorul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, cu sediul central în Sibiu, dar cu organizație veche și puternică în întreaga Transilvania, cumpărând cât mai multe bilete dela loteria ei fiindcă din veniturile acestei loterii vrea să ridice un șir întreg de statui și monumente oamenilor și faptelor mari din trecutul românesc.

Astfel voește să însemneze cu un monument demn de marii martiri, Horia Cloșca și Crișan, locul unde au fost frânți pe roată în 28 Februarie 1785 pe dealul furcilor din Alba-Iulia. În fața unei mari mulțimi de țărani români aduși cu forța din toate satele ardeleni, ca să vadă și să înțeleagă, ce soartă îi așteaptă pe cei revoltați împotriva stăpânirii, au fost frânți pe roată întâi Crișan (deși acesta se spânzurase de mai înainte în temniță) și Cloșca, pe urmă, ca să-i fie chinurile mai mari, Horia însuș.

Ungurii l-au batjocorit cu vorbele „Hora rex Daciae“ (Horia regele Daciei) scrise pe o coroană de hârtie așezată pe fruntea lui, ca și Jidovii pe Domnul Hristos, care încă purta pe lemnul crucii vina ce ei au cugetat că o are: „Isus Nazarineanul Regele Judeilor“. Ca și Mărtuitorul însă neînfrântul bărbat, Horia, a răbdat în tăcere, fără să scoată un gemăt sau un suspin, durerile supraomenești ale zdrobirii cu roata. Se zice că în clipa din urmă ar fi rostit aceste cuvinte: „Mor pentru neam!“

Ei bine, neamul, pentru care el a pățimit și a murit, trebuie să facă totul pentru a putea privi totdeauna chipurile trnate în bronz ori cioplite în marmoră, ale acestor martiri, din a căror fapte trebuie să învețe toți curaj și bărbăție neînvinșă. De aceea e o datorie națională pentru tot Românul să cumpere bilete dela loteria „Asociațiunii“ din Sibiu, strada Șaguna 6, ori dela băncile mai de seamă din toate centrele, fiindcă această loterie are între altele și acest scop.

Ș T I R I

Sesiunea de toamnă a S. Sinod s'a deschis săptămâna trecută în București de cătră I. P. S. Sa mitropolitul primat *Dr. Miron E. Cristea*, în prezența ministrului de culte O. Goga și a membrilor S. Sinod. Între chestiunile mai însemnate se va discuta cea a unificării bis. ort. din întreaga țară, urmând ca după închiderea S. Sinod să-și înceapă lucrările meritore Constituanta bisericească, convocată la 25 cor.

Conferințele d-lui N. Iorga în străinătate. Cât a lipsit din țară, d. prof. N. Iorga a fost în Franța și Italia. D-sa a participat la congresul internațional al artelor dela Paris, ca delegat al României, făcând o savantă conferință asupra artelor din România. Apoi a mai ținut patru conferințe la Paris, dintre care una despre „România“ la Sorbona în sala Richelieu în fața unui auditoriu de peste 2000 de oameni.

În această conferință a expus ascultătorilor trecutul de lupte și jertfe ale poporului român și viața și bogă-

țiile țării, ilustrând cele spuse și cu o serie de proiecțiuni, cari înfațșau viața românească în variatele ei manifestațiuni și datini etc., precum și diferite vederi din România pitorească.

Publicul francez a făcut cu acest prilej, d-lui N. Iorga o entusiastă manifestație și această conferința a avut darul să convingă marele public francez că conferința păcii a consacrat diplomaticeste întregirea unei țări, care reprezintă o realitate politică, culturală și economică pe baze naționale și nu o creație artificială, cum ne prezintă dușmanii noștri în străinătate.

D. prof. Iorga a vizitat regiunile devastate de război ale Franței și Provanței, scriind cu acest prilej cartea „France” în care înfațșează viața poporului francez și frumusețile țării.

În Italia d. prof. N. Iorga a fost la Milano, la Geneva, la Torino, la Roma și la Veneția, ținând conferințe la Roma despre „Isvoarele istoriei românilor” și la Geneva despre „Rase și state în Europa orientală”.

Tot în această călătorie d. prof. N. Iorga a scris o nouă piesă de teatru (în proză) intitulată „Omul care ni trebuie”, a cărei acțiune se petrece la țară în jurul reformei agrare.

Întors în Capitală, d. Iorga își începe cursurile la universitate și la școala superioară de război și activitatea politică, anunțând și o serie de comunicări la Academia Română prilejite de cercetările sale în Apus.

(„Gaz. Trans.”)

Convocare. Amăsurat dispozițiilor cuprinse în § 12 al statutelor convocăm membrii „Societății române de cântări și muzică” din Caransebeș la a 45-a adunare generală ordinară, care se va ținea Duminecă în 4 Decembrie st. n. 1921 la orele 5 p. m. în localul „Casinei române”. Ordinea de zi: 1. Raportul comitetului. 2. Aprobarea socoților. 3. votarea bugetului pe anul 1921. 4. Eventuale propuneri. 5. Alegerea comitetului. Caransebeș la 12 Noembrie 1921. Comitetul-

Cronica literară și culturală.

Sub titlul „Cea mai frumoasă carte a dlui Agârbiceanu” în nr. 243 al „Gazetei Transilvaniei” din Brașov, la loc de frunte, Dl profesor Nicolae Iorga, aprețiază cu cuvinte din cele mai elogi-oase noua carte „Luncușoara în păresimi” a marelui nostru prozator I. Agârbiceanu. Reproducem în întregime cuvintele marelui nostru dascăl, care, în uriașă și superioara lui muncă de cărturărească apostolică pe întreg domeniul sufletesc al unui neam, mai are răgaz și odihnă trebuitoare, — ca și pe vremurile de sărbătoare ale „Sămănătorului”, când stăpânia cu o stăruitoare fulgerare mișcarea literară a Românilor de

pretutindeni, — ca să se oprească și să culegă uimitor de sigur mănunchiuri de flori literate ce te îmbata cu mirezmele lor, și să ne demonstreze înc'odata, că „puterile morale, cu totul superioare”, cari trebuie „să ne stăpânească sufletul”, sunt factorii cari pot da „noutate și linereță” oricărui scriitor:

„Nu mă voiu osteni să spun creatorilor de reputații în care ei cei dintâiu, dacă au un dram de inteligență nu pot să creadă sincer, că, astăzi, părintele I. Agârbiceanu e cel mai mare povestitor al nostru și că el se menține nou și tânăr prin puterile morale, cu totul superioare, care-i stăpânesc sufletul.

Ori-cine s'ar îndoi de marile efecte pe care el le poate realiza prin mijloacele cele mai simple n'are de cât să cetească, între ultimele volume pe care le-a publicat, „Luncușoara în păresimi”.

E o cârtică de o perfectă unitate. Unitate umană, unitate locală, unitate sufletească. Un sat din Ardeal, ca toate satele. Un sat strâns în jurul bisericii sale. Și preotul de acolo vede toată lumea care i se poartă înainte întocmai așa cum se purtau înaintașii ei depărtați în fața popei-țaran care-i păstoria în veacurile trecute.

Trec în fața noastră, prin visiunea și cu interpretarea lui, tipuri care nu se pot uita. Țeranii frunțași cari se urâsc ani de zile pentru primărie, dar se împacă pentru cinstea de a cununa în casa preotului. Bătrâni cari aleargă, în „păresimi”, la biserică, aducând păcatele pe care le au și acelea pe care și le adaugă pentru plăcerea de a se tângui și de a cere iertare. „Neamțul”, profesorul bătrân, care îndeamnă lumea să nu meargă la biserică, dar, împrietenindu-se cu preotul, ajunge a primi cuminecătura din mâinile lui. Cântărețul care, oprit cu jurământ să nu mai beie, își pierde gâșul ca să-l recapete la un ospăț, după paharul de vin îngăduit de Sfinția Sa. Și mai ales bătrânul legat de patul suferințelor lui care strânge ani de zile banul pomenilor ca să i se cânte un acastist al Maicii Domnului, și anume „ca la biserică” și oftează gândindu-se cât ar trebui să mai strângă pentru al doilea — și baba măturătoare a bisericii care-i cere zilnic cheia pentru a fi neconținut înaintea lui D-zeu, cerând binecuvântarea asupra preotului și a familiei sale, cari i-au mijlocit această fericire.

E o carte de frumuseță și de bunătate. Și, mai mult decât afăta, e un document de înaltă valoare morală, pe care cu mândrie îl poate prezenta poporul nostru.

Revista „Biserica ortodoxă română“, care și-a sistat apariția din toamna anului 1916, a reapărut sub conducerea părintelui episcop Vartolomei de Râmnic, arhimandritului I. Scriban și prof. I. Mihălcescu. Vechiul organ de știință și viață bisericească va fi în noua sa înfățișare, locul de întâlnire al celor mai de seamă scriitori bisericești ce-i avem în biserica ort. română. „Biserica ort. română“ este și organul oficial al S. Sinod, în care se vor publica toate lucrările și hotărârile supremului nostru for bisericesc. Numărul 1 din Octombrie cor. are articole semnate de episcopul Vartolomei, arhimandritul Scriban, protopresbiterul Dr. Ștefan Cioroianu, profesorii I. Mihălcescu, P. Roșca, ș. a. Apare lunar cu abonament anual de Lei 100, care se trimite secretarului administrativ: D. Sireteanu, București, biserica Antim, iar articolele spre publicare secretarului de redacție: arhimandritul Iuliu Scriban, București, Str. Cernica 3. Recomandăm cu toată dragostea Ven. noastre preoțimi noul far de lumină bisericească, a cărui apariție de mult am dorit-o, și ne vine la timp.

*

Calendarul creștinului ortodox. Mult folositorul cerc de publicațiuni religioase și morale „Ia și cetește“ din București, a tipărit și în acest an, foarte frumosul său calendar de perete „Calendarul creștinului ortodox pe anul 1922“. Față de calendarele sale similare din trecut, calendarul din acest an ni se prezintă în condițiuni superioare și ca împărțire și ca execuție tehnică de mână întâi. Are în mijloc îngereseul și suavul chip al Maicii Domnului cu brațele ocrotitoare, întinse spre binecuvântare, înaintea căreia stă dulcele chip al Dumnezeușcului prunc cu aceleași brate și mânuțe binecuvântătoare, având de-a dreapta și de-a stânga turlele de biserici și mânăstiri, prinse în vechiul stil românesc al bisericilor din epoca de evlavie domnească a lui Ștefan cel Mare, în zarea unui orizont albastru, ce contrastează nimerit cu culoarea purpurie și roz-verzuie a hainelor Precuratei și a Mântuitorului, și cu cea roză și galbuie a zidurilor. Cadrul calendarului îl formează un splendid chenar înflorit, trei degete de lat, cuprinzând chipuri de ale s. martiri și părinți bisericești și având în cele patru colțuri pe s. evangeliști. Partea calendaristică cuprinde stilul vechiu și nou cu arătarea lungimelor de zi și de noapte la fiecare lună, iar la Dumineci se arată pericopa evangheliei ce se cetește. Importante sunt însemnările despre posturi, despre sărbătorile religioase- oficiale cu ținere, sărbătorile naționale, cu ținere și fără ținere. Instructivele citate din s. Scriptură și sfaturile pentru fundamentarea unei adevărate vieți religioase-morale, cu cari

este presărat întreg calendarul, sunt prețioase adausuri pentru partea educativă ce o are în acelaș timp *calendarul creștinului ortodox*. În întreaga lui înfățișare, acest calendar poate împodobi cu frumseța unui obiect de artă încăperile oricărei case românești. El n'ar trebui să lipsească din casa nici unui cărturar român să mai ales toate oficiile noastre publice ar avea datorită să sprijinească această frumoasă întreprindere a cercului, prin procurarea *Calendarului creștin ortodox*. El se poate comanda și numai într'un singur exemplar. Bine ar fi dacă s'ar unii mai mulți creștini (oficiile având mai multe cancelarii comandă cel puțin 5 esemplare și să trimită suma pentru cel puțin 10 calendare, ca să se trimită sul, și nu împăturate. Dela 20 în sus se vinde cu 1 leu 60 bani bucata, și se trimite recomandat. Dacă se trimit banii înainte, portul postal nu se plătește, și servirea se face îndată. 50 calendare costă 80 lei, una sută costă 160 lei. Un exemplar costă 2 lei. Comenzile și banii se vor trimite preotului N. Runceanu, Biserica Sf. Vineri-Herasca, București. vl.

== „BANCA POPORALĂ“ ==
Institut de economii și credit ca societate pe acții în Caransebeș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „BĂNCII POPORALE“ din Caransebeș sunt invitați la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Caransebeș la 1 Decembrie 1921 st. n. la 11 $\frac{1}{2}$ ore a. m. în localitățile institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării și alegerea duor acționari pentru autenticarea protocolului.
2. Propunerea direcțiunii referitor la deschiderea unei filiale în Bozovicu.
3. Fuzionarea cu „Bozovicsi Népbank“ și străformarea acesteia în filiala institutului nostru.
4. Propuneri în sensul statutelor.

NB. Domnii acționari, cari voesc a participa la Adunarea generală extraordinară în persoană sau prin plenipotentiat, sunt rugați în sensul Statutelor a-și depune acțiunile în Caransebeș la institutul nostru, afară de Caransebeș la institutele, care sunt membri ai însoțirii „Solidaritatea“.

Caransebeș, la 16 Noembrie 1921.

Direcțiunea.

POȘTA REDACȚIUNELI

Pr. N. R. București. Predicile S. Voastre le-am tipărit pe rând în revista noastră pentruca să prezentăm cetititorilor noștri frumoase roade din zelul pastoral al unui harnic slujitor al altarului românesc, stimulând și pe alți frați în Hristos la asemenea binecuvântată muncă în ogrorul Domnului. Mai așteptăm și altele. — N'avem destule cuvinte dragi și bune pentru aplețiarea nobilei gest al evlavioasei doamne românce din Stocholm, abonată a eminenței DV. reviste „Dumineca Ortodoxă”, ce-l face buna creștină și buna româncă, trimițându-Vă suma de 60 lei pentru cinci abonamente la „Dumineca Ortodoxă” cu milostivul scop de a se împărți la cinci școli primare de sat din provinciile desrobite. Ne cereți adresa unei școli primare de sat dela noi; V'o împărțăm cu bucurie (Școala primară — învățătorul Vasile Tărian. Comuna Sacul, Bănat, linia Vărciorova—Timișoara), și răspunzând acestui gest duios, — V'am trimis azi și noi abonamentul pe un an pentru două exemplare din „Dumineca ortodoxă” cu rugăminte, ca să le trimiteți la două școli primare una din Moldova și alta din Dobrugea. — Frumoasele DV. calendare de părete le-am primit și le-am împărțit în dar la diferite autorități și persoane private de aici cu răgăminte ca să-l lățească printre cunoscuți. Mulțămim pentru toată atențiunea ce ni-o acordați, și am rămas al frăției Tale totdeauna cu frățescă dragoste. V. L.

La Librăria Diecezană din Caransebeș

se pot comanda

Cărțile de Religieune de Dr. PETRU BARBU

— aprobate de Venerab. Consistor diecezan —

și anume:

a) Pentru școlile primare:

Istorieare religioase-morale și momente din viața lui Isus Hristos	Lei 2'50.
Istorieare biblice	Lei 3'—
Istorieare bisericești	Lei 1'—
Catehismul	Lei 3'—

b) Pentru școlile secundare, normale comerciale etc.:

Istoria Testamentului vechiu	Lei 5'—
Istoria Testamentului nou	Lei 5'—
Istoria bisericească	Lei 4'—
Învățătura bisericii creștine Partea I și II:	
Dogmele și morala bisericii	Lei 3'—
Partea III: Liturgica	Lei 3'—

Carte de rugăciuni și cântări bisericești, întocmită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea fericitului episcop *Nicolae Popea* . Lei 5'—
Isus Hristos, viața mântuitorului lumii istorisită cu cuvintele sfinței scripturi Lei 5'—

În depozitul LIBRĂRIEI DIECEZANE se găsesc tipăriturile și blocurile de dare pentru comunele urbane și rurale, conform ordinului dat de Perceptoratul (Staiieramtul) respectiv. Afară de acestea se mai află în depozit și o mare cantitate de cerneală vârsată cu 12 Lei chilogramul.

TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ

CARANSEBEȘ.

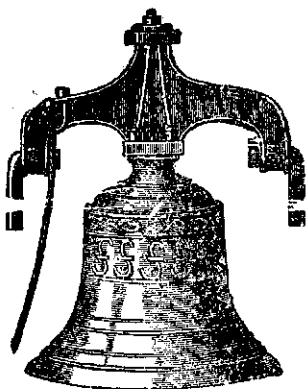

La Librăria Diecezană din Caransebeș

au sosit în depozit următoarele cărți

Sâmbătă 20 Noemvrie 1921.

1. *Sufletul gândirei*, A. Moșoiu Lei 8.
2. *Păcatul Rabinului*, Demetru Lei 7.
3. *Flori de lut*, Talaz Lei 8.
4. *Sonete*, A. Scurtu Lei 10.
5. *Icoane Ostășești*, Maior Niculescu Lei 6
6. *Suferinți*, Procopie Lei 8.
7. *Rața sălbatică*, Ibsen Lei 10.
8. *Prăpastia*, M. Sorbul Lei 10.
9. *Ilderim*, Regina Maria Lei 12.
10. *Rochia albă*, Ardeleanu Lei 12.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

32—52

Calculări de preț să trimit grătuin.

Aducem la cunoștința Onoratului
public cititor, că în curând va
apărea

CALENDARUL ROMÂNULUI pe anul 1922

anul al ~~XXXV~~-lea

cel mai vechi și mai bine redactat ca-
lendar din părțile bănățene care și de
astădată apare cu un bogat material
literar, șematizmul diecezei noastre,
târgurile din Bănat și Ardeal etc. etc.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA DIECEZANĂ
din CARANSEBEȘ.

